

rör. — 3) Ett slags fordom bruklig 6-pundig kannon. — 4) Ett slags lång till tänders utdragning.

PELIS, -is, m. 3. (fr. *Pelisse*, af lat. *Pellis*, skinn) Pelsfodrad fruntimmerskappa. — Ss. *P-foder*.

PELL, m. 2. Ett slags baldakin eller dyrbart täcke, som vid vissa högtidliga tillfällen, såsom en hedersbevisning, hölls öfver vissa personer. Jfr. *Brudpell*.

PELS, pålls, m. 2. (af lat. *Pellis*, skinn) 1) Vissa vilda djurs skinn. — 2) Rock af skinn eller med skinn till foder. Deraf Vargskinnspels, Fårskinnspels, m. fl. — 2) (fig. fam. skämtv.) Skinn, hud. *Ge på p-en*, piska upp. — Ss. *P-bräm*, *-foder*, *-krage*, *-ärm*.

PELSA, v. n. 1. *P. på*, påkläda någon pelskläder. *P. på stig*, påtaga sådana kläder.

PELSFODRA, v. a. 1. Förse med foder af pelsverk.

PELSKAPPA, f. 1. Med pelsverk fodrad kappa.

PELSMÖSSA, f. 1. Skinnfodrad mössa.

PELSSAMMET, n. sing. Ett slags långhårigt, dels slätt, dels blommigt eller annars fasoneradt sammet.

PELSVERK, n. 3. Skinn af vilda eller tama djur, som nyttjas till beklädnad.

PELSÄNGER, pållsäng'r, m. 2. pl. — *ängrar*. En insekt, som lätt angriper pelsverk. Dermestes pellicio.

PELTERI, --ri', n. 3. Se *Pelsverk*.

PEN, a. 2. 1) (prov.) Fin, putsad. — 2) (fam.) Öfverdrifvet och tillgjordt sedesam, sipp. — *Penhet*, f. 3.

PEN, m. 2. Den ändan af en handhammare, som är motsatt till banen. [Pän.]

PENATER, penát'r, m. 3. pl. (lat. *Penates*) 1) Husgudar. — 2) (fig.) Hemvist.

PENDANT, panngdäng, m. 3. (fr.) 1) Se *Motstycke*. — 2) Person, som liknar en annan eller har med honom något gemensamt.

PENDEL, på'nd'l, m. 2. pl. *pendlar*. (af lat. *Pendere*, hänga) 1) (i allm.) Tyngd, upphängd så, att, då den sättes i rörelse, den svänger fram och tillbaka. Svängtyngd, Svängstång. — 2) Dylisk svängtyngd i väggar.

PENDELRORELSE, f. 3. Se *Pendelsvängning*.

PENDELSILKE, n. 4. Växtslägte af algerna. Oscillatoria.

PENDELSLAG, n. 3. Ett slag af en svängande pendel fram eller tillbaka.

PENDELSTÅNG, f. 3. pl. — *stänger*. Stång på en pendel.

PENDELSVÄNGNING, f. 2. Det slags svängning, som en i rörelse satt pendel har. — *Syn*. Oscillation.

PENDELUR, n. 3. Ur, som hålles i gång genom pendel.

PENDYL, panngdyl, m. 3. (fr. *Pendule*) Väggestussare, bordstussare, bordur.

PENETRERA, v. a. 1. (lat. *Penetrare*) Genomtränga; intränga uti; utgrunda, utforska.

PENGAR, på'ngarr. Se *Penningar*.

PENGUIN, se *Pinguin*.

PENITENS, --tä'ns, f. 3. (lat. *Poenitentia*) Bot och bättring, syndabot.

PENITENT, --ä'nt, m. 3. Botgörare.

PENNA, f. 1. (lat.) 1) Ving- eller stjertfjäder på en fågel. — 2) Dylisk fjäder, begagnad till skrifning. Förkortadt af Skrifpenna. *Ritad med p*. *En p. full*, så mycket bläck, som på en gång

kan tagas i pennan genom doppning i bläckhornet. *Skära upp en p.*, skära en förut orörd penna till formering. *Formera en p.*, se *Formera*, 3. *P-n suddar*, släpper för mycket bläck, så att bokstäfverna blifva suddiga. *P-n tar icke*, släpper ej bläcket. *P-n går bra, illa*, är bra, dålig att skriva med. *Taga till p-n*, sätta *p-n på papperet*, börja att skriva. *Falla i p-n*, se *Fatta*. *Föra p-n*, hålla den, när man skrifer; (fig.) vara skrifkarl; författa, skriva. (Fig.) *Det som flyter ur hans p.*, hvad han författar, skrifer. — 3) Säges äfv. om åtskilliga slags konstgjorda skrifsennor, såsom: Stål-, Guttaperchappenor, m. fl. Se äfv. *Blyertsenna*. — Ss. *Pennfoder* ell. *-fodral*, *-formerig*.

PENNALISM, --issm, m. sing. (af *Pennal*, fordom vid universiteterna brukligt öknamn på den, som nyss blifvit student, af lat. *Penna*, fjäder) Det med skymflig behandling förenade, beroende tillstånd, hvori de till läroverken nykomne någon tid höllas af de äldre, innan de af dessa betraktades som kamrater.

PENNDRAG, n. 3. Drag, streck, som göres med en skrifpenna.

PENNFJÄDER, m. 2. pl. — *fjädrar*. Skaftet på en fågelfjäder, eller den del deraf, hvarvid fanet är fäst.

PENNFORMERARE, m. 3. 1) Person, som har befattning att formera skrifsennor åt någon. — 2) Nyligen uppfunnen maskin till pennors formering.

PENNFAKTARE, m. 3. (fam.) Skämtsam benämning på medelmåttiga skriftställare, helst då de befatta sig med polemik.

PENNFAKTERI, n. 3. (fam. skämtv.) Strid, som föres med pennan emellan skriftställare.

PENNNKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. Knif, enkom gjord för pennsformerig.

PENNNKRIG, n. 3. Se *Pennfakteri*.

PENNLED, m. 3. Nedersta ändan af en fågelvinge, dervid de stora vingpennorna äro fästade.

PENNING, m. 2. Ursprungligen det samma som Brakteat eller Bleckmynt. 1) Mindre skiljemynt. *En p. af silfver*. Deraf Råken-, Spelpenning. — 2) (ford.) $\frac{1}{24}$ af ett öre. — 3) Se *Medalj*. Deraf *Minnespennig*. — 4) (i sing., best. form.) a) Brukas i finans- och kameral-språket, för att beteckna en viss andel af en summa penningar. *Tredje, fjerde, tionde, tjugonde p-en*. — b) (kollektivt) Se *Penningar*. *P-en gör allt här i verden*. — *Penningar* ell. (sammandr. o. i talspråket) *Pengar*, pl. a) Se *Mynt*, 2. *Reda, kontanta p.* *Hafva mycket p.* *Vara fattig på p.* *Han aktar ej p-r*, *kan ej hushålla med p.* *Förtjena p.* *Spela om p.* *Spela alla p-na af någon.* *Understöd i p.* *Det står ej att få för p.* *Vända, förvandla i p.*, *sälja*, *afyttra*. — b) Förmögenhet. *Han har p.*, *har fått p. med sin fru*. — c) (i sammansättningar) Inkomst, afgift, t. ex.: *Hamn-, Ljuspenningar*, m. m. — Ss. *Penningafgift*, *-behof*, *-belöning*, *-brist*, *-böter*, *-förlust*, *-förråd*, *-förskott*, *-girig*, *-girighet*, *-hjelp*, *-inkomst*, *-kassa*, *-lysten*, *-lystnad*, *-lån*, *-lön*, *-nöd*, *-ocker*, *-ockrare*, *-rik*, *-räkning*, *-ranta*, *-sak*, *-skatt*, *-sniken*, *-snål*, *-sorr*, *-tillgång*, *-tjuf*, *-understöd*, *-uppörd*, *-utgift*, *-utskyld*, *-vinst*, *-vite*, *-öbare*.

PENNINGDRYG, a. 2. (fam.) Dryg, stolt öfver sin rikedom.